

N:o 10.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående upplåtelse till Gefle stad af den kyrkoherden derstädes på lön anslagna åker eller vretjord; gifven Stockholms slott den 30 november 1893.

I öfverensstämmelse med bilagda utdrag af protokollet öfver eklestistikärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva, det Gefle stad må emot en årlig ersättning till kyrkoherden i Gefle pastorat af minst 3,500 kronor förvärfva den kyrkoherden på lön anslagna åker eller vretjord till dess nuvarande areal.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.*G. F. Gilljam.*

---

*Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30
november 1893.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve LEWENHAUPT,
Statsråden: friherre VON ESSEN,
ÖSTERGREN,
GROLL,
WIKBLAD,
GILLJAM,
friherre RAPPE,
CHRISTERSON.

3:o.

Departementschefen, statsrådet Gilljam anförde:

»Sedan Eders Kongl. Maj:t uti löneregleringsresolution den 29 december 1865 för presterskapet uti Gefle pastorat bestämt, bland annat, att kyrkoherden skulle innehafva embetsgård och 45 tunnland 7 kappland åker eller vretjord, samt derefter under den 27 januari 1888 fastställt plan ej mindre för reglering af oreglerade delar af Gefle och af hela området för förstaden Strömsbro än äfven till ändring i den tillförene fastställda stads-

planen, att lända till efterrättelse vid verkställighet i den mån sådant utan förnärmande af någons lagliga rätt kunde ega rum, har Eders Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 25 april 1889 bifallit en af Gefle stads församling gjord ansökning att, till beredande af tillfälle för staden att delvis genomföra den i nåder fastställda regleringsplanen genom förvärfvande åt staden af de vretar, som tillhörde kyrkoherdebostället, mot erläggande af en deremot svarande ersättning i penningar, Eders Kongl. Maj:t tacktes förordna, att blifvande innehafvare af den då lediga kyrkoherdebeställningen skulle i afseende på sina inkomster åtnöjas med de förändringar, som icke förorsakade minskning af inkomsterna och kunde varda i vederbörlig ordning fastställda.

I underdånig ansökning den 23 april 1890 hafva stadsfullmäktige i Gefle, med förmälan att kyrkoherdebeställningen nyligen blifvit tillsatt, anhållit, att den kyrkoherden på lön anslagna åker eller vretjord, som efter ett år 1875 faststaldt egoutbyte med staden då utgjorde 45 tunnland $7\frac{23}{24}$ kappland och hvaraf arrendebeloppet under de sista åren i medeltal skulle hafva uppgått till 2,834 kronor 16 öre, måtte, såsom nödvändig för regleringsplanens genomförande, få af staden öfvertagas mot en årlig ersättning till kyrkoherden af 3,000 kronor.

Kammarkollegium, som anbefaldes att, efter vederbörandes hörande, häröfver afgifva underdånigt utlåtande, har i ärendet hört stadsförsamlingen och utnämnde kyrkoherden N. Lövgren samt infortrat underdåniga yttranden ej mindre af magistraten i Gefle än äfven af domkapitlet i Upsala och Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Gefleborgs län; och har kyrkoherden Lövgren dervid framhållit, att det ej vore utredt, till huru stort belopp afkomsten af vretjorden rätteligen borde uppskattas, äfvensom att, enär under en följd af år kyrkoherdens inkomster till följd af medelmarkegångsprisens fall minskats, hvaremot hans utgifter under församlingens snabba tillväxt ökats särskildt genom behovet af embetsbiträde, det för kyrkoherden varit af stor vigt att i vretjorden hafva en inkomstkälla, hvars afkastning varit i tilltagande, på grund hvaraf kyrkoherden Lövgren ansåge det billigt, att staden — i hvars ego vretjorden kunde beräknas lemna en flerdubbelt högre afkastning än för närvarande — jemte det den åtog sig en bestämd årlig ersättning för samma jords afstående, förbunde sig att, i händelse af behof, höja ersättningsbeloppet så mycket, att kyrkoherdelönen hölles uppe vid en bestämd siffra nära den, hvarmed den efter förändringens genomförande började.

Domkapitlet har, efter inhemtande af vederbörande kontraktsprosts yttrande, anfört, att å ena sidan kyrkoherdelönen i Gefle, hvilken, förutom afkomsten af ifrågavarande vretjord, utginge i lösen efter medelmarke-

gångspris för spanmål och smör och näppeligen kunde någon gång anses hafva motsvarat kyrkoherdens embetsställning och lefnadskostnader i ett sådant samhälle som Gefle, till följd af det ständigt sjunkande markegångspriset betydligt minskats, under det att stadens folkmängd samtidigt ökats och fortfarande vore stadd i stigande, på grund hvaraf kyrkoherden nödgats, för att kunna på ett tillfredsställande sätt sköta tjensten, aflöna embetsbiträde, hvaremot, å andra sidan, vretjorden i stadens ego genom upplåtande till bebyggande med all sannolikhet skulle komma att erhålla ett betydligt värde och lemna en flerdubbelt högre afkastning än den, som uppstått på grund af de angående samma jord senast upprättade arrendekontrakt, och ansåge domkapitlet för den skull, att staden borde åläggas för vretjordens öfvertagande lemna kyrkoherden en årlig ersättning af minst 3,500 kronor.

För egen del har kammarkollegium i underdånigt utlåtande af den 7 april 1891, jemte meddelande, att af de hos kollegium förvarade handlingar någon upplysning angående tillkomsten af ifrågavarande vretjord icke kunnat vinnas, i likhet med samtliga öfrige i ärendet hörde vederbörande till den underdåniga ansökningen tillstyrkt bifall, dock att, enär vretjorden genom sitt läge inom en stad, hvilken syntes vara stadd i jemn utveckling, kunde antagas komma att i framtiden bereda innehafvaren af kyrkoherdebeställningen derstädes ej oväsentligt större inkomst, än den han nu uppbure af jorden, kollegium lika med domkapitlet ansåge, att den årliga ersättningen till kyrkoherden för jordens afstående till staden icke borde bestämmas till lägre belopp än 3,500 kronor.

Vid ärendets föredragning den 11 december 1891 har Eders Kongl. Maj:t funnit den gjorda ansökningen icke böra till någon Eders Kongl. Maj:ts åtgärd föranleda.

Hos Eders Kongl. Maj:t hafva nu stadsfullmäktige i förnyad underdånig ansökning af den 3 mars 1892 anhållit, det Eders Kongl. Maj:t tacktes tillåta, att Gefle stad, mot en årlig ersättning till kyrkoherden i Gefle församling af 3,500 kronor, finge öfvertaga ifrågavarande, kyrkoherden på lön anslagna åker eller vretjord; hvarefter upplysning lemnats, att, enligt ett den 27 oktober 1892 börjadt och den 12 november samma år afslutadt samt af vederbörande egodelningsrätt fastställt egoutbyte emellan Gefle stads kyrkoherdeboställe och stadens egande hemman Nynäs n:o 1 i Hille socken, bostället af berörda löningsjord frångått 9 tunnland 18 kappland, hvaremot bostället fått sig tillagdt nära 11 tunnland.

Efter det Eders Kongl. Maj:t med hänsyn till det förändrade skick, hvari frågan genom stadsfullmäktiges sist omförmälda erbjudande kommit, och då ifrågavarande jord vore af beskaffenhet att, jemlikt 114 § regerings-

formen och presterskapets privilegier af den 16 oktober 1723, till dess öfvertagande af Gefle stad, på sätt ifrågasatt blifvit, erfordrades kyrkomötets bifall, inhemtat kyrkomötets yttrande i frågan, har kyrkomötet i underdånig skrifvelse den 30 sistlidne september förklarar, att kyrkomötet för sin del medgäfvit, att Gefle stad finge emot en årlig ersättning till kyrkoherden i Gefle pastorat af minst 3,500 kronor förvärfva ifrågavarande, kyrkoherden på lön anslagna åker eller vretjord till dess nuvarande areal.

På grund af hvad sålunda i ärendet förekommit, får jag i underdånighet hemställa, det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att medgifva, att Gefle stad må emot en årlig ersättning till kyrkoherden i Gefle pastorat af minst 3,500 kronor förvärfva ifrågavarande, kyrkoherden på lön anslagna åker eller vretjord till dess nuvarande areal.»

Statsrådets öfrige ledamöter tillstyrkte bifall till hvad departementschefen sålunda hemställt.

Hans Maj:t Konungen behagade i nåder bifalla hvad departementschefen hemställt, och skulle proposition till Riksdagen aflätas med den lydelse bilagan B vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

C. E. Blom.
